

Mundkurv på Det veterinære Sundhedsråd?

Undertegnede tillader sig hermed at sende til medlemmerne af Folketingets Fødevareudvalg en kommentar i forbindelse med udvalgets behandling af Lovforslag L134, for så vidt angår ”Ændringer vedrørende råd”.

Det veterinære Sundhedsråd, der som øverste dyreværnsinstans sorterer under Fødevarestyrelsen i landbrugets og fiskeriets ministerium, må ikke længere ytre sig på eget initiativ. Det gør rådet i snit tre-fire gange årligt i form af generelle udtalelser, der informerer primært politi, anklagemyndighed og domstole om nye tendenser til foruroligende behandling af dyr, typisk landbrugsdyr i stald, under transport og på slagteri. Et lovforslag (L 134), som fødevareminister Dan Jørgensen (S) har fremsat i Folketinget, vil ifølge bemærkningerne fratage rådet muligheden for at udtale sig uden at være spurgt. Som begrundelse anføres rationalisering.

Rådets fem medlemmer, alle dyrlæger, har som hovedjob at give veterinærfaglige svar på principielle spørgsmål, som politi og anklagemyndighed stiller i konkrete dyreværnsager: Hvor langt kan en sigtelse eller anklage bære, hvor i strafferammen befinder overtrædelsen sig etc.? Sagernes mangfoldighed giver rådet et unikt indblik i nye typer af overgreb og hyppigheden af dem. Er der en tiltagende tendens, samler rådet uopfordret de relevante enkeltsager i en generel udtalelse for at spore politi, anklagemyndighed, domstole og berørt erhverv ind på den uheldige udvikling.

Et eksempel: En hammer, der ved rigtig brug tatoverer et mærke på grisens bagkrop ved pålæsning, kan også bruges som dyrplagerisk slaginstrument, afsløret ved tatoveringer på krop og i hoved. Generelle emner i de senere år spænder fra aflivning af hummer ved kogning og pinefuld afslimning af ål i syrebad over skader hos mink og transport af syge, tilskadede eller højdrægtige dyr til skuldarsår hos svin og transport af grise med ballonstore brokdannelser under bugen. Emnerne udløser ofte omtale i medierne.

Rådet siger i høringsvar (til Fødevarestyrelsen af 21/11 2014 og til Fødevareministeriet af 25/8 2014), at udtalelserne har en væsentlig, præventiv effekt, også ved at indgå i grundlaget for domsafsigelser, og at deres afskaffelse vil have store dyreværnsmæssige konsekvenser og være en alvorlig svækkelse af rådets arbejde.

Lovforslagets bemærkninger forholder sig ikke til disse betænkeligheder (især fremført i høringsvaret af 21/11 2014 s. 2), ligesom Fødevareministeriets høringsnotat af 16/1 2015 kun gør det perifert og til dels uforståeligt, s. 8).

Hvis de negative følger af at fratage rådet muligheden for at ytre sig generelt på eget initiativ er bare tilnærmelsesvis som ovenfor beskrevet, forekommer det at være en urimelig pris at betale som bidrag til en ”rationalisering” i ministeriet. Det spørgsmål melder sig om Fødevarestyrelsen har beføjelse til at forringe politiets og retsvæsenets muligheder for at behandle straffesager om overtrædelse af dyreværnsloven med ajourført indsigt. Og om Fødevarestyrelsen, hvis den har en sådan beføjelse, fortsat bør have den.

I sit høringsnotat (s. 9) gør ministeriet opmærksom på, at Det veterinære Sundhedsråd ”*efter anmodning fra Fødevareministeriet*” kan udarbejde generelle udtalelser. Det har rådet kunnet hele tiden. Ligger der mon i konstateringen et vink om, at de generelle udtalelser tænkes fortsat, men under kontrol mht. til indhold, hyppighed og fremkomsttidspunkt af ministeriet med dets erhvervsmæssige interesser? Det fremgår videre af høringsnotatet (også s.9), at ”Fødevareministeriet vil indgå i en dialog med rådet omkring dets fremtidige arbejdsopgaver, opgaveforde-

ling og procedurer. Fødevarerministeriet kan oplyse, at der vil ske en revision af de eksisterende bekendtgørelser samt vejledning for Det veterinære Sundhedsråd”. (En vejledning med den titel findes ikke).

Måske bør Fødevarerudvalgets stillingtagen til spørgsmålet om generelle udtalelser uden anmodning afvente resultaterne af denne dialog, så der er noget konkret at tage stilling til? Det er der ikke i *lovforslaget*, idet de i § 2 foreslåede ændringer af dyrlægeloven ikke har logisk sammenhæng med ophør af sådanne udtalelser. Det bør også noteres, at sundhedsrådet ikke hidtil synes at have mærket til nogen som helst interesse for debat hos fødevarestyrelsen. Det fremgår klart af rådets høringsnotat af 21/11 2014.

Med det i lovforslagets bemærkninger – og kun dér – fremførte forslag om, at rådet ikke længere selv må bestemme, hvornår det vil udtale sig, angriber ministeriet rådets uafhængighed. Det er måske første gang, at det sker overhovedet. Siden oprettelsen i 1851 har rådet kunnet føre sig frem som ”uvildigt og uafhængigt”. Uafhængigheden har i nyere tid været respekteret uafbrudt i hvert fald siden 1964 af diverse ministerier, som rådet har hørt under. Rådets hele eksistensberettigelse som en slags dyrebeskyttelsens uerklærede højesteret ligger i, at det er uvildigt og uafhængigt.

Kaj Robert Svendsen, Journalist